

นโยบายการบริหารความเสี่ยง
ประกอบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน
ภาครัฐ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

องค์การบริหารส่วนตำบลถ้ำฉลอง
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์

คำนำ

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ประกาศผลคะแนนประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐประจำปี พ.ศ.๒๕๖๓ องค์การบริหารส่วนตำบลถ้ำฉลอง ผลการประเมินระดับคุณธรรมและความ โปร่งใส (ITA) ของ องค์การบริหารส่วนตำบลถ้ำฉลองมีคะแนนรวม ๖๖.๖๘ อยู่ในระดับ C เพื่อเป็นการยกระดับคุณธรรมและความ โปร่งใสในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ให้สูงขึ้น ผู้รับผิดชอบจึงได้ศึกษาวิธีการดำเนินการ ตัวชี้ วัดที่ ๑๐ การป้องกันการ ทุจริต เรื่องมาตรการภายในเพื่อป้องกันการทุจริต ข้อ ๐๓๖ แสดงผลการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงาน หรือการปฏิบัติหน้าที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานและ ข้อ ๐๓๗ แสดงการดำเนินการหรือกิจกรรมที่แสดงจัดการความเสี่ยงของ การดำเนินการในกรณีที่น่าจะก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ของส่วนรวมของหน่วยงาน ให้ได้ข้อสรุปที่สามารถนำไปปฏิบัติจริงในเรื่องการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นใน การปฏิบัติงาน และสามารถนำผลการศึกษามาจัดการบริหารความเสี่ยงได้ ผลการศึกษาข้อมูล สามารถสรุปผลการประเมินความเสี่ยง เพื่อใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการ ความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลถ้ำฉลอง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และปีต่อไป

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	๑
หลักการและเหตุผล	๑
วัตถุประสงค์ของการจัดทำ	๑
ขอบเขตของการจัดทำ	๑
ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๒
บทที่ ๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๔
เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	๕
การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	๗
แผนบริหารความเสี่ยง	๗

๔. มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การปรับปรุงระบบงาน และการวางแผน ตลอดจนใช้เป็นข้อมูล ในการตัดสินใจของผู้บริหาร

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจ ให้บริการ ประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร ภาครัฐ

บทที่ ๒

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ -๒๕๖๔) และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดตัวชี้วัดออกเป็น ๑๐ ตัวชี้วัดดังนี้

- ๑) การปฏิบัติหน้าที่
- ๒) การใช้งบประมาณ
- ๓) การใช้อำนาจ
- ๔) การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ
- ๕) การแก้ไขปัญหาการทุจริต
- ๖) คุณภาพการดำเนินงาน
- ๗) ประสิทธิภาพการสื่อสาร
- ๘) การปรับปรุงระบบการทำงาน
- ๙) การเปิดเผยข้อมูล
- ๑๐) การป้องกันการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลถ้ำฉลอง ถูกกำหนดให้ประเมินตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต ตัวชี้วัดย่อย ที่ ๑๐.๑ การดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต ข้อ ๐๓๖ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. การระบุความเสี่ยง

ระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริต

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Know Factor	Un Know Factor
การนำทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว - การนำรถยนต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลถ้ำฉลอง มีการเบิกจ่ายจากส่วนกลาง - การนำทรัพย์สินอื่นไปใช้ส่วนตัว		✓ ✓
การทำงานพิเศษ - การที่เจ้าหน้าที่ไม่ทำงานในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถแต่เอาเวลาไปรับงานพิเศษหรืองานที่นอกเหนือหน้าที่		✓
การบริหารงานบุคคล - การรับบุคคลที่เป็นเครือญาติหรือบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ที่มีอำนาจการบริหารงานบุคคล		✓

หมายเหตุ : Known Factor คือความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้น คาดว่ามีโอกาสเกิดขึ้นสูง หรือมีประวัติอยู่แล้ว
Known Factor คือ ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้นหรือไม่มีประวัติมาก่อน ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์
ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต

การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยงเพื่อแสดงถึงสถานะความเสี่ยงในแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต
แบ่งออกเป็น

- สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างการ
ปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้
- สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กร
มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลากรภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่
สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
การนำทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว - การนำรถยนต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลถ้าทดลองมี การเบิกน้ำมันจากส่วนกลาง - การทำทรัพย์สินอื่นไปใช้ส่วนตัว		✓ ✓		
การทำงานพิเศษ - การที่เจ้าหน้าที่ไม่ทำงานในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ แต่เอาเวลาไปปฏิบัติงานพิเศษหรืองานที่นอกเหนือหน้าที่	✓			
การบริหารงานบุคคล - การรับบุคคลที่เป็นเครือญาติหรือบุคคลที่มีความสัมพันธ์ ใกล้ชิดกับผู้มีอำนาจการบริหารงานบุคคล	✓			

เมทริกส์ระดับความเสี่ยง

ค่าความเสี่ยงรวม คิดจากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คุณ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้นๆ (Must) หมายถึง มีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ใน ระดับ ๓ หรือ ๒

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้นๆ (SHOULD) หมายถึง มีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
การนำทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว - การนำรถยนต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลถ้าทดลองมีการเบื่อน้ำมันจากส่วนกลาง - การทำทรัพย์สินอื่นไปใช้ส่วนตัว	๒	

ระดับความจำเป็นของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผู้มีส่วนได้เสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครีหรือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือกระบวนการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ
การนำทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว - การนำรถยนต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลถ้าทดลองมีการเบื่อน้ำมันจากส่วนกลาง - การทำทรัพย์สินอื่นไปใช้ส่วนตัว	๒ ๒

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวมความจำเป็น x ความรุนแรง
การนำทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว	๒	๒	๔
- การนำรถยนต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลถ้ำฉลองมีการเบิกน้ำมันจากส่วนกลาง	๒	๒	๔
- การทำทรัพย์สินอื่นไปใช้ส่วนตัว	๒	๒	๔

RISK Matrix

ความจำเป็นของการเฝ้าระวัง ความรุนแรงของผลกระทบ	๑	๒	๓
๓			
๒		*	
๑			

 ระดับสูงมาก ใช้กระบวนการควบคุมภายใน + แผนบริหารความเสี่ยง

 ระดับสูง ใช้กระบวนการควบคุมภายใน + แผนบริหารความเสี่ยง

 ระดับปานกลาง ใช้กระบวนการควบคุมภายใน

 ระดับต่ำ ใช้กระบวนการควบคุมภายใน

* ความเสี่ยงเรื่องการทุจริต

การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

เกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งออกเป็น ๑ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรมีผลเสียหาย การเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

โครงการ/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
การนำทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว - การนำรถยนต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลถ้ำฉลองมีการเบิกน้ำมันจากส่วนกลาง - การทำทรัพย์สินอื่นไปใช้ส่วนตัว	พอใช้		✓	
	พอใช้		✓	

แผนบริหารความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลถ้ำฉลอง ได้กำหนดมาตรการภายในเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต ประจำปี ๒๕๖๔ จำนวน ๗ มาตรการ ได้แก่

- คู่มือป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
- มาตรการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะ
- มาตรการให้ผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วม
- มาตรการส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง
- มาตรการจัดการเรื่องร้องเรียน
- มาตรการป้องกันการรับสินบน
- มาตรการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจ